

Una polèmica sobre compres d'obres d'art efectuades per algunes institucions mallorquines s'ha convertit, cinc anys després d'eixir a la llum, en una enrevessada història on conflueixen múltiples interessos.

L'embolic mallorquí de l'art

El 1992 un nombrós grup d'artistes feren públic un manifest titulat "Artistes contra la corrupció" en què acusaven el Consell Insular de Mallorca d'afavorir, en la compra d'obres, determinats artistes. Alfons Salgado, responsable de cultura de la institució, es querellà contra el periodista Didac Feliu, d'*El Día*, que havia publicat un reportatge en què al·ludia a una possible malversació de fons públics. El jutge instructor del cas, José Castro, inicià les investigacions. Passà el temps i tres anys més tard el jutge amplia les investigacions a les compres efectuades també per l'Ajuntament de Palma i pel Govern Balear. Declararen desenes d'artistes i d'altres persones. El jutge volia esbrinar si, com deien alguns testimonis, la compra d'art servia per afavorir uns artistes i marginar-ne d'altres. José Castro també volia saber si era certa una pràctica denunciada per alguns: quan l'artista venia una obra, havia de regalar-ne una altra. El cas adquireix un notable revifament públic quan se sap que la Conselleria de Cultura havia disposat d'un grup d'assessors culturals que, segons alguns testimonis, eren els qui controlaven el mercat de l'art. Entre els assessors hi havia l'editor Pere Serra. Dels acaraments i de les investigacions que fa el jutge, no en surt res punible i l'1 de setembre passat les diligències són arxivades. Però el dia 4 tot canvia. Per mitjà del *Diario de Mallorca*, Aurora Peraire –vídua de Joan Trujillo, un dels pintors que havien signat el manifest–,

i que era un dels testimonis clau, assegurà que li havien dit: "Si calles, tindràs una exposició". Una exposició, és clar, de l'obra del seu marit, el qual, segons Aurora Peraire, havia sofert la marginació dels poders públics per culpa de la pressió d'un grup de gent, d'una "màfia" encapçalada per l'editor Pere Serra que controlava el món de

contestà que volia una exposició del seu marit al Palau Solleric i que li compràs un quadre. Peraire explicà a Serra que ella volia l'exposició, però que sense el seu consentiment no podria fer-la: "Jo no puc fer res perquè tu ets la persona que manes en aquesta illa, tens un gran poder..." Segons el relat de la vídua, Serra va vetar l'exposició de Trujillo en el Solleric. Davant Aurora Peraire telefonà el director del Palau, per demostrar-li que no hi havia cap vet. Després d'emparaular l'exposició i la compra d'un quadre, Peraire va "callar", segons diu, a petició de Serra.

Després, Peraire diu que començà a sentir remordiments perquè trobava que havia traït el pacte. Per això fa les declaracions al *Diario de Mallorca* que provoquen noves actuacions judicials.

La vídua de Trujillo pensa que existeix un grup de gent, encapçalat per Pere Serra, que "com que no tenen cap tipus de prestigi" s'acosten al món de l'art per prestigiar-se: "[com que] tenen un poder, l'utilitzen aficant-se a l'ajuntament, a les conselleries, dins de Cultura...". Des d'aquestes intencions, segons Aurora Peraire, controlen el món de l'art. Els artistes han de fer el que ells volen. Si no, la marginació, com el cas del seu marit, que, segons diu ella, es mereix una exposició en el Palau Solleric perquè va guanyar el Ciutat de Palma de Pintura de 1980, però que no li l'han feta mai per culpa del vet de Pere Serra. Aquets dies *Última Hora* i el *Diari de Balears* informaren

Aurora Peraire:

"Hi ha una màfia..."

Pere Serra:

"Això és una absurditat.

És surrealista..."

l'art. EL TEMPS ha parlat amb aquest dos protagonistes.

L'acusadora. Aurora Peraire conversà durant més d'una hora amb aquest setmanari, acceptant l'enregistrament de la xerrada.

Peraire explica que després d'acusar Pere Serra davant el jutge, va anar a veure'l perquè no tenia "un duro". "Si hi vaig –va pensar–, segur que me dona alguna cosa", perquè Serra "hi està aficat", dins tot l'embolic. Així ho féu i durant la visita a l'editor, aquest, segons la vídua, li demanà què volia i ella

-i l'Ajuntament de Palma ho confirmà-, que Trujillo mai no va guanyar aquest premi. La vídua ho reconeix: "Va ser un accèssit, simplement em vaig equivocar amb la paraula". Tot i això pensa que continua tenint dret a l'exposició.

Ella assegura que aquesta equivocació s'explica perquè fins ara no tenia advocat. Ara ha decidit buscar-ne un: "[no] per defensar-me -argumenta-, perquè jo no... ja m'ho digué el jutge: 'no importa'. Fins i tot al jutge no li interessa, (...) per a ell és més forta la meua imatge. Si se celebrà el judici, és més forta la meua imatge que la d'ells, a nivell de creença de les persones".

Quan se li demana si no s'ha ficat enmig d'una batalla que la supera, no té inconvenient a reconèixer: "L'altra premsa també se n'aprofita. Jo no som més que un pretext, és una lluita que hi ha entre ells, jo som com una pilota que se la van tirar. (...) Tot el món ho sap, no?" Més endavant tornen a sortir dels interessos confluents i torna a assegurar: "és a ells a qui els interessa. Una sèrie de periòdics, de periodistes..." Fins i tot no té inconvenient a qualificar el jutge de caparrut: "és ell i ningú més que ell el que té

al cap la idea, perquè si no fos per ell no estaríem cap on estam, eh? Això ho pots tenir ben clar. Perquè joestic al·lucinada perquè ell va... ell va darrere d'aquesta gent...". En un altre moment, referint-se a tot el procés, diu: "no hi ha cap prova tangible" que pugui acusar Pere Serra i la gent que ella ha qualificat de "màfia", però que el jutge "investiga i investiga, i és com una obsessió, també. Cerca una prova tangible". Aurora Peraire assegura que el mateix magistrat l'advertí del perill que representa ser el testimoni de càrrec: "jo vaig anar a veure al jutge a fora de... (...) em va dir que me quedaria sola, que si estava disposada a -si em feien pressions- a aguantar-les... i que ell havia sentit que em tractarien de boja. Tant em fa..."

Què vol Peraire?: "Seguir la lluita que ells iniciaren [el seu marit i els altres signants del manifest] (...) que els poders econòmics mai

«Artistas contra la corrupción» animan al asesor del CIM a presentar una querrela criminal contra ellos

El PSM pedirá que el Consell Insular lleve a cabo una auditoria en La Misericordia

LEIAC YELAI PALMA

El grupo de artistas firmantes del «Manifiesto contra la presunta corrupción cultural» en las instituciones desafiaron ayer al asesor de cultura del CIM, Alfonso Salgado, a que presente una querrela criminal contra todos ellos por haberle acusado de ser el responsable del supuesto «negro» existente en el Centro Cultural de La Misericordia.

Los promotores de la iniciativa denunciaron a tres galerías de arte más beneficiarias por la política de compra llevada a cabo por Alfonso Salgado en La Misericordia han sido: Bisart, de la que es socio el director del Palau Soler i Gual, a través de la que se han comprado todas las obras del escultor Ben Jacobber.

El pintor Joan Trujillo desafió a Salgado con estas palabras: «Desde aquí quiero animar al Sr. Salgado a que acuda a los tribunales e interponga una querrela criminal, también quiero recordarle su obligación legal y política de salvaguardar el buen nombre y la dignidad de nuestras instituciones». Asimismo, pidió a los asesores o socios de nuestras instituciones que defiendan la dignidad de su quehacer en beneficio propio y en el de las instituciones democráticas, con las que no cuadran los encapuchados».

Trujillo pidió al asesor del CIM que explique «porqué a mí me compra obra a menos del 50 por 100 de su valor, mientras las intermediaciones a través de intermediarios las pagan a un inflatedo 100 por 100». Por este motivo, Trujillo exige que el CIM le reintente el 50 por 100 que en su día me regaló».

El galerista Ferrán Cano (izquierda) acudió a la rueda de prensa convocada por Joan Trujillo (centro) y Pepe Nebot.

Ferrán Cano.

Mangantes de todo

DENUNCIANTES

El dinero que se va en hacer catálogos

Ferrán Cano dejó ayer claro que lo que gastan las instituciones en catálogos es la parte más importante de los presupuestos. Cano denunció que un «intermediario» de cartel ma es la persona que más catálogos realiza para el Palau Soler i Gual y el CIM.

Salgado: «El lógico beneficio de la galería de arte»

DE PALMA

El pintor felanitxer Pere Benassar insistió ayer en conocer a donde fue a parar la diferencia entre lo que a él le pagaron por una obra -200.000 pesetas- y lo facturado por el CIM -1.210.860- después de enterarse que el impresor que realizó las 75 serigrafías de su dibujo, Julia Homar, cobró 100.000

s'afiquin en la cultura, que ha d'estar per damunt de tot, perquè és l'únic que ens queda en el món d'avui" i d'aquesta manera reivindicar la figura i l'obra del seu marit, Joan Trujillo.

Pere Serra: 'Absurd'. L'endemà de l'entrevista amb Peraire, Pere Serra, conegut col·leccionista d'art, va concedir una entrevista a aquest setmanari. Pere Serra qualificà la història de "totalment surrealista": "No l'entenc... No puc dir res més...". Sobre l'acusació d'encapçalador una "màfia" que controla l'art, va dir: "Com puc ser un mafiós si jo no he venut mai un quadre? Ni tenc ni he tengut galeries... Jo som un col·leccionista, com n'hi ha tants d'altres. Les màfies compren i venen...". Pel que fa al vet d'exposicions, com ara la de Trujillo, va dir: "Però qui som jo per vetar un pintor!... al contrari!... això és una absurditat total". Quant al

seu paper d'assessor artístic del Govern, va aclarir que aquests assessors no cobraren "un duro" i que solament es reuniren "quatre vegades", és a dir, que va ser una assessoria "molt sui generis". A més va explicar que els pintors joves sempre cobraren la quantitat que demanaven i que només en el cas d'algun artista reconegut internacionalment intentaren i aconseguiren una rebaixa en el preu perquè la Conselleria pogués fer la compra. Finalment, Pere Serra qualifica d'"absurditat" l'existència de regals forçats, i adverteix que eren els mateixos artistes els qui demanaven "quina era la comissió", ja que les galeries els hi cobraven el 50%. Només en un cas, en què l'artista va insistir molt, li van dir que "si volia", podia regalar un *christmas* per Nadal.

Miquel Payeras

Pàgina del catàleg d'una exposició del pintor Joan Trujillo -facilitat per la seva vídua, Aurora Peraire-. Es veu un retall de premsa del diari *El Día*, de l'any 1992, que fa referència als inicis de la polèmica sobre les obres d'art comprades per les institucions mallorquines.